

СИЛАБУС

Східноєвропейський національний університет імені Лесі України

Медико-біологічний факультет

Кафедра ботаніки та методики викладання природничих наук

Дисципліна: Методика позашкільної роботи з біології та природознавства

Викладач: Фіщук Оксана Сергіївна, кандидат біологічних наук, старший викладач

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу CHU: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу, що розміщений на дошці оголошень кафедри ботаніки та методики викладання природничих наук

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курси: «Ботаніка», «Зоологія», «Анатомія та фізіологія людини», «Генетика», «Селекція», «Цитологія», «Педагогіка», «Сучасні педагогічні технології», «Педагогічна практика», «Психолого-педагогічна практика», «Біоморфологія рослин», «Методика викладання природничих дисциплін».

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою вивчення спеціального курсу є особливості позашкільної роботи з біології та природознавства, планування, організація гуртків, клубів екологічної освіти і спрямування учнів до вирішення проблем забруднення навколишнього середовища, формування та організація навчально-дослідних ділянок, робота та спостереження у шкільних лісництвах, дослідження учнями щоденних змін у природі, а також написання наукових робіт за власними експериментами та досягненнями.

Основними завданнями курсу є: ознайомити та підготувати майбутніх педагогів до позашкільної роботи з біології та природознавства, ознайомити з сучасними методами позашкільної роботи та вдало використовувати ці методи на практиці для зацікавлення та залучення талановитої молоді до глибоких знань з біології та природничих дисциплін, навчити майбутніх педагогів креативно мислити і складати план роботи гуртків різного спрямування, сценарії різноманітних позашкільних заходів.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис курсу містить навчальну програму курсу : **Методика позашкільної роботи з біології та природознавства** /укладач Фіщук О.С.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ЛЕКЦІЙ, ЯКІ РОЗГЛЯДАЮТЬСЯ

Тема 1 Вступ. Роль позашкільної роботи з біології та природознавства, її форми, види та методи.

Тема 2. Створення учнівських гуртків з біології та природознавства

- Тема 3** Особливості проведення позашкільної роботи з біології та природознавства
Тема 4. Науково-дослідна робота учнів з біології та природознавства
Тема 5. Індивідуальна позашкільна робота з біології та природознавства
Тема 6. Екскурсії та спостереження природних явищ.
Тема 7. Організація еколого-натуралістичної діяльності учнів
Тема 8 Організація природоохоронної діяльності учнів
Тема 9. Створення куточків живої природи у шкільному закладі
Тема 10 Закладання науково-дослідних ділянок у лісництвах.

Перелік тем практичних занять

Таблиця 3

Для студентів денної форми навчання галузі знань 09 «Біологія», спеціальності 091 «Біологія», освітньої програми «Біологія», галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія)», освітньо-професійної програми «Природничі науки»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Створення гуртків з біології та природознавства залежно від інтересів та вікових груп учнів	2
2	Методи організації та проведення позашкільної роботи з біології та природознавства	2
3	Написання сценарію для позашкільного заходу з природознавства.	2
4	Індивідуальна робота учнів з використанням інтернет ресурсів	2
5	Використання методу гри для проведення позашкільної роботи з біології та природознавства	2
6	Організація та проведення екскурсій для спостереження за природними явищами	2
7	Правила організації куточків живої природи у шкільному закладі	2
8	Особливості створення науково-дослідних ділянок у лісництвах	2
	Разом	16

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 4

Для студентів денної форми навчання галузі знань 09 «Біологія», спеціальності 091 «Біологія», освітньої програми «Біологія», галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія)», освітньо-професійної програми «Природничі науки»

	Модуль 1 Виконання практичних, лабораторних робіт і теоретична підготовка до занять* (40%)								Модуль 2 (60%)		Сума
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Модульні зрізи		
	Поточне оцінювання 20%				Поточне оцінювання 20%				(підсумковий контроль) 60%		100%
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Мод. зріз 1	Мод. зріз 2	
Макс бал	5	5	5	5	5	5	4	5	30	30	100

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
	для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Поточний контроль проводиться у вигляді усного або письмового опитування. Оцінка за кожну виконану лабораторну роботу (табл. 4) включає 3 бали за теоретичну підготовку та 1 бал за виконання та оформлення роботи. У роботах, які оцінюються максимум на 3 бали – 2 бали за теоретичну підготовку та 1 бал за виконання та оформлення роботи.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово, або у формі комп'ютерного тестування. Модульний зріз передбачає розв'язання 30 тестових завдань, які складаються на основі лекційного курсу, лабораторних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється в *1 бал*. Таким чином, максимальна кількість балів, яку студент може отримати за один модульну контрольну роботу – *30 балів* (загалом 60 балів за дві модульні контрольні роботи).

Підсумковий контроль – екзамен. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає екзамен у формі *тесту*. При цьому на екзамен виносяться *60 балів* (кожне питання оцінюється максимум в 2 бали), а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для складання іспиту потрібно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основні:

1. Альба Г.В. Еколого-натуралістичні ігри. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 48 с.
2. Барна М.М., Черняк В.М., Похила Л.С. та ін. Організація роботи з обдарованими школярами. Всеукраїнська олімпіада еколого-природничого спрямування: Посібник для учнів загальноосвітніх шкіл та ПТУ, вчителів біології, основ екології та валеології. – Тернопіль: Мандрівець, 1997. – 104 с.
3. Белякова Л. Інтелектуальна гра „Чудова сімка”. // Педагогічний вісник. – Хмельницький, 2003. – № 1. – С. 31-32.
4. Біологічні олімпіади школярів: Навчально-методичний посібник./ Ващенко Л.С., Данилова О.В., Макачук М.Ю., Мотузний В.О. – К.: Генеза, 2002. – 288 с.
5. Богданова О.К. Сучасні форми і методи викладання біології в школі. Х.: „Основа”, 2003. – 80 с.
6. Вельдбрехт Д.О., Токар Н.Г. Позакласні екологічні заходи. – Х.: Основа, 2003. – 96 с. (Серія „Бібліотека журналу „Біологія”; Вип. 11).
7. Вербицький В.В. Еколого-натуралістична освіта в Україні: історія, проблеми, перспективи. – К.: СМП „Аверс”, 2003. – 304 с.

8. Гончар О.Д. Розвиток інтересу учнів до вивчення біології в позакласній роботі: Навчальний посібник. – К.: КДПІ, 1987. – 84 с.
9. Гончар О.Д. Форми і методичні прийоми навчання біології: 7 клас: Посібник для вчителя. – К.: Генеза, 2001. – 112 с.
10. Гончар О.Д., Мороз І.В. Форми і методичні прийоми навчання біології: 6 клас: Посібник для вчителя. – К.: Генеза, 2003. – 144 с.
11. Грицай Н.Б. Методика позакласної роботи з біології: Курс лекцій. – Рівне: Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, 2005. – 108 с.

Додаткові:

12. Манорик Л.П., Клименко С.А. Довідник юнната: Методичний посібник. – Хмельницький: Поділля, 1995. – 112 с.
13. Методика позакласної роботи з географії: Посібник для вчителя./ За ред. М.П. Откаленка. – К.: Радянська школа, 1974. – 192 с.
14. Мороз І.В., Грицай Н.Б. Позакласна робота з біології: навч. посіб. – Тернопіль, Навчальна книга – Богдан, 2008. – 272 с.
15. Олійник І.В., Кучер Л.Є. Позакласна робота з біології та хімії: Посібник для вчителя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 72 с.
<https://knygy.com.ua/index.php?productID=9666923823>
16. Пустовіт Н.О., Плечова З.Н. Екологічні задачі, ігри та вікторини: Навч. посібник. – К.: Наук. думка, 1995. – 72 с.
17. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. – К.: Аакдемвидав, 2003. – 504 с.
18. Сучасна біологія для учнів у рольових іграх./ Укладачі К.М. Задорожний, Т.П. Клименко. – Харків: Основа, 2005. – 96 с. – (Б-ка журн. „Біологія”; Вип. 8 (32)).
19. Трегуб В.Ю., Задорожний К.М. Рольові ігри на уроках біології та в позакласній роботі. – Х.: Основа, 2005. – 96 с.
20. Хрестоматія з методики навчання біології / Упоряд. О.А.Цуруль. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007. – 298 с.
21. Шамрай С.М., Задорожний К.М. Біологічні експерименти в школі. – Х.: Основа, 2003. – 96 с. (Серія „Бібліотека журналу „Біологія”; Вип. 12).
22. Шептій К.М. Педагогічні вимоги до позакласної виховної роботи з дітьми // Радянська школа. – 1969. – №11. – С. 34-40.
23. Шульдик В. І., Шульдик Н. В. Вінець природі: Збірка сценаріїв позакласних заходів з біології.– К.: Знання, 1999. – 70 с.
24. Ягенська Г.В. Робота з обдарованими учнями. Біологічні турніри. – Х.: Основа, 2005. – 112 с. – (Б-ка журн. „Біологія”; Вип. 6 (30)).